

**Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy  
z Języka Polskiego  
dla uczniów gimnazjów  
województwa śląskiego  
w roku szkolnym 2013/2014**

KOD UCZNIĄ

--	--	--

Etap: rejonowy

Data: 7 stycznia 2014

Czas pracy: 90 minut

**Informacje dla ucznia**

1. Na stronie tytułowej arkusza w wyznaczonym miejscu wpisz swój kod ustalony przez komisję.
2. Sprawdź, czy arkusz konkursowy zawiera 14 stron (zadania 1-31).
3. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
4. Rozwiązania zapisuj długopisem lub piórem. Nie używaj korektora.
5. W zadaniach zamkniętych podane są cztery odpowiedzi: A, B, C, D. Wybierz tylko jedną odpowiedź i zaznacz ją znakiem „X” bezpośrednio na arkuszu. W przypadku zadań wielokrotnego wyboru zaznacz w ten sposób wszystkie właściwe Twoim zdaniem odpowiedzi.
6. Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem ⊗ i zaznacz inną odpowiedź znakiem „X”.
7. Instrukcje do innych typów zadań, np. z luką, na dobieranie, typu TAK - NIE, PRAWDA-FAŁSZ zaznacz w wyznaczonych miejscach w tabeli.
8. Rozwiązania zadań otwartych zapisz czytelnie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreślaj.
9. Przygotowując odpowiedzi na pytania, możesz skorzystać z miejsc opatrzonych napisem *Brudnopis*. Zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane i oceniane.

Liczba punktów możliwych do uzyskania: **60**

Liczba punktów umożliwiająca kwalifikację do kolejnego etapu: **51**

Nr zadania	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	Razem	
Liczba punktów możliwych do zdobycia	1	1	1	4	3	1	1	2	1	1	1	1	2	2	1	1	1	1	1	1	4	1	2	1	1	1	1	4	1	1	15	<b>60</b>	
Liczba punktów uzyskanych przez uczestnika konkursu																																	

**WYPEŁNIA KOMISJA KONKURSOWA**

Podpisy przewodniczącego i członków komisji:

- |                           |                     |
|---------------------------|---------------------|
| 1. Przewodniczący - ..... | 7. Członek - .....  |
| 2. Członek - .....        | 8. Członek - .....  |
| 3. Członek - .....        | 9. Członek - .....  |
| 4. Członek - .....        | 10. Członek - ..... |
| 5. Członek - .....        | 11. Członek - ..... |
| 6. Członek - .....        | 12. Członek - ..... |

**Przeczytaj urywki utworu „Pieśń o Rolandzie”. Na podstawie tych fragmentów i całości utworu odpowiedz na pytania 1- 12.**

**Fragment nr 1**

*Rolandzie, mój towarzyszu, zadzwoń w róg! Karol usłyszy, zawróci wojsko, wspomóż nas ze wszystkimi swymi baronami. Roland odpowie: Nie daj Bóg, aby przeze mnie hańbiono mój ród i aby słodka Francja miała iść w pogardę! Raczej będę walił Durendalem co sił, moim dobrym mieczem, który noszę przy boku. Ujrzyście brzeszczot jego cały zakrwawiony. Zdrajcy poganie zebrali się na swoje nieszczęście. Przysięgam wam, wszyscy skazani są na śmierć.<sup>1</sup>*

**Zadanie 1. Zaznacz prawidłową odpowiedź na pytanie. (0-1 pkt.)**

**Co jest tłem historycznym „Pieśni o Rolandzie”?:**

- A. walka Francuzów z najeźdźcami Francji - wyznawcami Mahometa;
- B. bitwa w wąwozie górskim kluczowa dla rozwiązania wyprawy Karola Wielkiego;
- C. walka Francuzów z Saracenami, którzy zdradzili Karola Wielkiego;
- D. wyprawa Karola Wielkiego na teren Hiszpanii.

**Zadanie 2. Roland odmawia użycia rogu, który otrzymał od swego władcy. Jaką nazwę nosi ten róg? Wybierz właściwą odpowiedź. (0-1 pkt.):**

- A. Wejlantyf
- B. Olifant
- C. Omajjad
- D. Orland

**Zadanie 3. Część utworu poświęcona jest bitwie. Często bywa określana przez autora mianem „cudowna, wspaniała, wielka”. Jakie mogą być cele stosowania takich określeń? Wybierz wszystkie pasujące odpowiedzi. (0-1 pkt.)**

- A. autor podkreśla znaczenie bitwy w Roncevaux;
- B. autor podkreśla, że jest to walka w obronie ważnych wartości;
- C. autor pokazuje walczących jako równych sobie i szanujących się przeciwników;
- D. w walce ujawniają się cnoty rycerskie.

**Przeczytaj fragment nr 2 „Pieśni o Rolandzie” i wykonaj znajdujące się poniżej cytowanego fragmentu polecenie:**

**CLIV**

*(...)/1/ Tysiąc Saracenów zsiada na ziemię, na koniu jest ich czterdzieści tysięcy. /2/ Patrzcie na nich – nie śmieją się zbliżyć! /3/ Z dala rzucają na nich lance i włócznie, pociski i groty, i strzały i dzidy. /4/ Od pierwszych ciosów zabili Gotiera. /5/ Turpinowi rejmskiemu przebili tarczę, skruszyli hełm i uderzyli go w głowę; rozpruli mu kolczugę, przebili ciało czterema włóczniami. /6/ Ubili pod nim konia. /7/ Wielka żałość patrzeć, jak arcybiskup pada.*

---

<sup>1</sup> Pieśń o Rolandzie. Przełożył Tadeusz Żeleński (Boy), Państwowy Instytut Wydawniczy, Warszawa 1984, s.69-70.

**CLV**

/8/ Kiedy Turpin rejmski czuje, że spada z konia, z ciałem przesytytm czterema włóczyniami, szybko się prostuje, dzielny rycerz! /9/ Szuka spojrzeniem Rolanda, biegnie do niego i powiada tylko jedno słowo: /10/ „Nie jestem zwyciężony! /11/ Rycerz, póki żyje, nie poddaje się!” /12/ Dobywa swego Almasa, miecza z błękitnej stali, w najgęstszej ciżbie zadaje tysiąc i więcej ciosów. /13/ Niebawem Karol uzna, że nie oszczędzał nikogo, bo znajdzie dokoła niego czterystu Saracenów, jednych zranionych, innych przesytytm na wylot, z uciętą głową. /14/ Tak powiada kronika(...)²

**Zadanie 4. Posługując się numerami zdań, wskaż, w których zdaniach zacytowanego tekstu znajdują się (wystarczy jeden przykład; numery mogą się powtarzać): (0-4 pkt.)**

Poszukiwany element	Nr zd.	Poszukiwany element	Nr zd.
A. orzeczenie imienne		B. orzeczenie w stronie biernej	
C. orzeczenie w trybie rozkazującym		D. orzeczenie wyrażone samym orzecznikiem	
E. podmiot w dopełniaczu		F. podmiot wyrażony czasownikiem	
G. zdanie wtrącone		H. przydawka wyrażona liczebnikiem porządkowym	
I. zdanie okolicznikowe czasu		J. dopełnienie bliższe wyrażone zaimkiem	
K. zdanie dopełnieniowe		L. zdanie okolicznikowe przyczyny	

**Zadanie 5. Wpisz do tabeli nazwy części mowy, do których należą podkreślone wyrazy zacytowanego zdania. Określ do jakiej kategorii należą- w tym celu wstaw we właściwe miejsca tabeli znak „X”. (0-3 pkt.)**

**„Niebawem Karol uzna, że nie oszczędzał nikogo, bo znajdzie dokoła niego czterystu Saracenów, jednych zranionych, innych przesytytm na wylot, z uciętą głową.”³**

WYRAZ	CZĘŚĆ MOWY	ODMIENNA		NIEODMIENNA
		DEKLINOWANA	KONIUGOWANA	
niebawem				
że				
nie				
oszczędzał				
nikogo				
bo				
dokoła				
niego				
czterystu				
z				
uciętą				

<sup>2</sup> Ibidem, s.94.

<sup>3</sup> Ibidem, s.94.

**Zadanie 6.** Jakie cechy kompozycji są widoczne w tym fragmencie? Wybierz wszystkie pasujące odpowiedzi. (0-1 pkt.)

- A. dynamizm;
- B. patos;
- C. hiperbolizacja;
- D. liryzm.

**Zadanie 7.** Na podstawie fragmentu nr 2 określ cechy narratora tekstu, wstawiając w odpowiednie rubryki znak „X”. (0-1 pkt.)

NARRATOR					
W 1 OSOBIE	W 3 OSOBIE	SUBIEKTYWNY	OBIEKTYWNY	WSZECHWIEDZĄCY	O OGRANICZONEJ WIEDZY

**Przeczytaj fragment nr 3 „Pieśni o Rolandzie” i odpowiedz na związane z nim pytania:**

*„(arcybiskup Turpin) Woła Francuzów i upomina ich: Panowie barony, Karol zostawił nas tutaj; dla naszego króla trzeba nam mężnie umrzeć. Pomóżcie bronić chrześcijaństwa! Czekają nas bitwy, możecie być pewni, bo oto własnymi oczami widzicie Saracenów. Kajajcie się za grzechy, proście Boga o przebaczenie; ja was rozgrzeszę, aby ocalić wasze dusze. Jeśli pomrzecie, będą z was święte męczenniki, będziecie mieli miejsca na najwyższym piętrze raju”.<sup>4</sup>*

**Zadanie 8.** Za pomocą jakich środków językowych została uzyskana perswazyjność wypowiedzi arcybiskupa? Wymień dwa środki językowe i podaj przykład z cytowanego tekstu: (0-2 pkt.)

Środek pierwszy to .....

Cytat potwierdzający użycie tego środka

.....

Środek drugi to .....

Cytat potwierdzający użycie tego środka

.....

**Zadanie 9.** Jaki frazeologizm najwłaściwiej nawiązuje do obietnicy Turpina „(...) będziecie mieli miejsca na najwyższym piętrze raju”? Podaj ten frazeologizm. (0-1 pkt.)

.....

**Zadanie 10.** Przykład jakiego ze stylów wypowiedzi stanowi wyżej zacytowany fragment? Nazwij ten styl. (0-1 pkt.)

.....

<sup>4</sup> Ibidem, s.71.

**Zadanie 11.** W cytowanym w arkuszu fragmencie nr 3 „Pieśni o Rolandzie” wystąpił wyraz „przebaczenie”. Jego właściwa budowa fleksyjna oraz słowotwórcza to: (0-1 pkt.)

- A. fleksyjna: przebacze-nie, słowotwórcza: prze-baczenie
- B. fleksyjna: przebaczenie; słowotwórcza: przebaczeni-e
- C. fleksyjna: przebaczeni-e; słowotwórcza: przebacze-nie
- D. fleksyjna: przebaczeni-e; słowotwórcza: przebaczeni-e.

**Zadanie 12.** „Barony” to dawna forma wołacza. Dziś też posługujemy się tym przypadkiem. Utwórz formę wołacza od podanych słów i wpisz ją we właściwe miejsce tabeli: (0-1 pkt.)

FORMA MIANOWNIKA	FORMA WOŁACZA
rzeź	
patriotyzm	
bojaźń	
muzułmanin	
niegodziwiec	

**Zadanie 13.** Utwór „Pan Wołodyjowski” Henryka Sienkiewicza również przedstawia sylwetkę rycerza. Uzupełnij tekst z lukami właściwymi informacjami na temat tego dzieła. (0-2 pkt.)

Autorem dzieła „Pan Wołodyjowski” jest Henryk Sienkiewicz, który został laureatem Nagrody Nobla w dziedzinie literatury w roku ..... Żył w trudnych historycznie czasach ....., a ideą, jaka przyświecała mu w tworzeniu tej i pozostałych części „Trylogii”, było hasło .....

Tłem historycznym „Pana Wołodyjowskiego” są czasy wojen Polski z ....., zaś przedstawione w utworze oblężenie twierdzy ..... ma kluczowe znaczenie dla przebiegu walk. Ideą rycerza przedstawionym przez pisarza jest Michał ..... Wołodyjowski, zwany ..... Z racji swej szlachetnej postawy podczas oblężenia twierdzy, której obroną kierował, zyskał miano ..... Miano to nawiązuje do postaci innego wojownika - ..... - znanego z utworu pt. .... autorstwa .....

**Zadanie 14.** „Pan Wołodyjowski” Henryka Sienkiewicza jest powieścią historyczną. Wskaż właściwe cechy tej powieści, wpisując w tabeli oznaczenie „T” (TAK) lub „N” (NIE). (0–2 pkt.)

Powieść historyczna przedstawia czasy wcześniejsze w stosunku do czasu tworzenia.	
Wszyscy bohaterowie powieści muszą być postaciami historycznymi, osadzonymi w realiach swojej epoki.	
Celem autora jest dążenie do jak najwierniejszego oddania kolorytu czasu akcji.	
Powieść historyczna nie musi respektować prawdy historycznej, lecz jedynie oddaje jej główne problemy.	
Dla uzyskania większej wiarygodności utworu, pisarz tworząc dzieło, korzysta z dokumentów historycznych na temat czasów, które opisuje.	
Jednym z warunków uzyskania wiarygodności powieści historycznej jest stylizacja całego jej tekstu.	

**Polecenia 15 – 21 dotyczą książki „Don Kichot” Miguela de Cervantesa.**

**Zadanie 15.** Imiona bohaterów zastąp peryfrazami: (0-1 pkt.)

Don Kichot- .....

Sanczo Pansa - .....

**Zadanie 16.** Wskaż poprawne dokończenie zdania: Sposób przedstawienia postaci rycerza w „Don Kichocie” opiera się na zastosowaniu: (0-1 pkt.)

- A. parodii;
- B. parafrazy;
- C. porównania;
- D. patosu.

**Zadanie 17.** Dobierz właściwe określenia do postaci ukazanych przez Cervantesa. Wpisz numery wyrazów w odpowiednią rubrykę tabeli: (0-1 pkt.)

1. idealista 2. racjonalista 3. pragmatyk 4. romantyk 5. realista 6. utopista 7.fantasta

DON KICHOT	SANCZO PANSA

**Zadanie 18.** Podaj uzasadnienie pisowni słów: (0-1 pkt.)

Don Kichot.....

donkiszot.....

.....

**Przeczytaj poniższy fragment powieści „Don Kichot” Miguela de Cervantesa:**

*Jędrzek (...) na odchodnym rzekł do Don Kichota:*

*-Na miłość boską, panie rycerzu błędny, jeśli mię kiedy jeszcze spotkacie, to choćbyście widzieli, że mię ćwiartują na kawalki, nie pomagajcie mi ani nie brońcie, ale pozostawcie mej niedoli, nie będzie gorsza od tej, jaką by pomoc waszej miłości przyniosła. A was niech Bóg przeklnie wraz ze wszystkimi rycerzami błędnymi, jacy na świecie istnieli”.*<sup>5</sup>

**Zadanie 19. Wpisz znak „X” we właściwe rubryki w tabeli poniżej, wskazując poprawne dokończenie zdania: Wyrażenie „na miłość boską” (0-1 pkt.)**

	<b>PRAWDA</b>	<b>FAŁSZ</b>
pozwała bardziej wyraziście przedstawić emocje mówiącego		
podkreśla bogobojność mówiącego		
wywołuje zaangażowanie emocjonalne odbiorcy		
jest właściwe nie tylko dla języka literackiego		

**Zadanie 20. Określ formę czasownika „pomagajcie” (0-1 pkt.)**

OSOBA	LICZBA	RODZAJ	TRYB	CZAS	STRONA	ASPEKT

**Zadanie 21. Francuski krytyk napisał : „Świat pewnie by się zawalił, gdyby wszyscy byli jak Don Kichot, ale zawaliłby się on bez wątpienia, gdyby nie było Don Kichotów pośród nas”.<sup>6</sup> Jak rozumiesz sens tych słów? (0-4 pkt.)**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

<sup>5</sup> De Cervantes Miquel: Przemysłny szlachcic Don Kichote z Manczy. Przełożyli Anna Ludwika Czerny i Zygmunt Czerny. Państwowy Instytut Wydawniczy, Warszawa 1986, s.260.

<sup>6</sup> Za: Zetterholm T: Literatura świata od Gilgamesz do Boba Dylana. Warszawski Dom Wydawniczy, Warszawa 1995, s. 90.

**Do rozwiązania kolejnych zadań posłuż się tekstem wiersza zamieszczonego poniżej.**

**Stanisław Grochowiak *Don Kiszot***

*Kiedy Don Kiszot wędrował przez świat...*

*Akacja – jabłoń – czarne wąsy w winie –*

*Wciąż świszczal za nim okrutny bat,*

*Mszczący się srogo na chudej oślinie.*

*Don Kiszot przebył wiele, wiele dróg...*

*Kobiety, dzbany, rude włosy nocą –*

*A Sanczo osła tłukł, jak tylko mógł,*

*Osiół zaniemógł. A Pansa szedł boso.*

*I wtedy rycerz napotkał Ją –*

*Biodra – księżyce. Oczy – ostre piki...*

*Sanczo żarł kiszkę z bydłecą krwią,*

*Oczyszczał gnaty zagiętym nożykiem.*

*I wreszcie rycerz obumarł. Klap!...*

*Trumna i wieńce. Świece do nieba,*

*A Pansa splodził szesnaście bab,*

*Pięciu chłopaków do tego, co trzeba.*

*I ten, co domy – i ten, co cię wiezie,*

*I ta, co idąc, nie idzie, a tańczy –*

*I nawet w sklepie obwiną ci śledzie*

*W moje liryki – wnuka Sanczo Pansy.<sup>7</sup>*

---

<sup>7</sup>S.Grochowiak: *Don Kiszot*. (w:) Małgorzata Baranowska: *Księga ballad*. Antologia. Warszawa 1987, Młodzieżowa Agencja Wydawnicza, s.296.



**Zadanie 22.** Jaką zasadą kierował się poeta, przedstawiając postacie Don Kichota i Sanczo Pansy? Nazwij tę zasadę. (0-1 pkt.)

.....

**Zadanie 23.** W której ze znanych Ci gimnazjalnych lektur szkolnych występuje para bohaterów przedstawiona na podobnej zasadzie jak Don Kichot i Sanczo Pansa? Uzupełnij właściwe rubryki tabeli poniżej. (0-2 pkt.)

TYTUŁ UTWORU	AUTOR UTWORU	GATUNEK LITERACKI	BOHATEROWIE

**Zadanie 24.** Co oznacza określenie *wnuk Sanczo Pansy* użyte w ostatniej strofie tekstu? Wybierz tę odpowiedź, która może być interpretacją tych słów w kontekście utworu. (0-1 pkt.)

- A. podmiot liryczny nie uważa siebie za poetę;
- B. we współczesności nie ma w ogóle miejsca dla poezji;
- C. brak dziś idealistów – Don Kichot nie ma potomków;
- D. podmiot liryczny mówi o sobie i o współczesności z dystansem i ironią.

**Zadanie 25.** Od słowa „zaniemógł” użytego przez Stanisława Grochowiaka w wierszu „Don Kiszot” podaj bezokolicznik oraz wyraz pokrewny. (0-1 pkt.)

.....

**Zadanie 26.** Wskaż wyraz, w którym formant –ina pełni taką samą funkcję jak w wyrazie „oślina” użytym przez poetę w pierwszej strofie wiersza. (0-1 pkt.)

- A. wołowina;
- B. kotlina;
- C. babina;
- D. padlina

**Zadanie 27.** Jaka postawa łączy bohaterów lektur przewidzianych dla tego zakresu konkursu przedmiotowego – Rolanda, Don Kichota, Michała Wołodyjowskiego i Neila Perry’ego? Wybierz wszystkie właściwe odpowiedzi spośród podanych niżej. (0-1 pkt.)

- A. idealizm;
- B. egocentryzm;
- C. altruizm;
- D. aktywność.

**Zadanie 28.** Do tytułów lektur dopasuj wpisane niżej atrybuty, sytuacje, hasła i cytaty (mogą się powtarzać). Numery odpowiedzi wpisz w odpowiednie rubryki tabeli.(0-4 pkt.)

	atrybuty	sytuacje	hasła	cytaty
„Pieśń o Rolandzie”				
„Don Kichot”				
„Pan Wołodyjowski”				
„Stowarzyszenie Umarłych Poetów”				

Atrybuty: 1.koń; 2.proporzec / sztandar; 3. instrument muzyczny; 4.książki;

Sytuacje: 1.miłość do kobiety; 2. starcie z innowiercami; 3. życie marzeniem; 4. męska przyjaźń; 5.samobójcza śmierć bohatera; 6.wyprawa do Saragossy; 7.spotkanie pod ziemią;

Hasła: 1. Bóg, honor, ojczyzna; 2. carpe diem; 3. Rycerz póki żyje, nie poddaje się; 4. Są rzeczy, w które trzeba wierzyć, zanim się je zobaczy;

Cytaty: 1. „Larum grają! wojna! nieprzyjaciel w granicach! a ty się nie zrywasz? szabli nie chwytasz?” 2. „Wyciągnął do Boga prawą rękawicę. Aniołowie z nieba zstępują ku niemu.” 3. „Boże Wszchemogący, obdarz nas łaską, byśmy mogli powierzyć Twemu wiecznemu miłosierdziu naszego przyjaciela ...” 4. „Umrę już bardzo szybko, poniechajcie żartów i sprowadźcie spowiednika, abym się wypowiedział, oraz notariusza, aby mi testament sporządził.”

**Zadanie 29.** W utworze „Stowarzyszenie Umarłych Poetów” przedstawiono Akademię Weltona i jej uczniów. Jakiej zasady nie było wśród tych, które wpajano uczniom tej akademii? Zaznacz właściwą odpowiedź. (0-1 pkt.)

- A. tolerancji;
- B. honoru;
- C. dyscypliny;
- D. doskonałości.

**Zadanie 30.** Wskaż wszystkie postawy, do których mógł zachęcać uczniów Akademii Weltona John Keating podczas swoich lekcji. (0-1 pkt.)

- A. bądź kowalem własnego losu;
- B. spełniaj marzenia, idź własną drogą;
- C. unikaj konformizmu;
- D. unikaj ryzyka;
- E. bądź wierny tradycji;
- F. bierz przykład ze starszych;
- G. nie myśl o sobie, walcz o lepszy świat;
- H. uwierz, że jesteś wyjątkowy.









**KLUCZ ODPOWIEDZI - etap rejonowy**  
**Konkursu Przedmiotowego z Języka Polskiego**  
**w roku szkolnym 2013/2014**

NR ZADANIA	POPRAWNA ODPOWIEDŹ	ZASADY PRYZNAWANIA PUNKTÓW																																																														
1.	D	0-1 pkt.																																																														
2.	B	0-1 pkt.																																																														
3.	A,B,D	0-1 pkt. Uczeń otrzymuje punkt za wskazanie wszystkich właściwych odp.																																																														
4.	A.- 10; B. – 10; C. – 2; D. 7; E. – 1; F. – 7; G. – 11; H.- 4; I.- 8, 11; J.- 5, 13; K.- 7, 8, 13; L.- 13	0-1-2-3-4 pkt. Uczeń otrzymuje: 4 pkt. za 11-12 poprawnych odp.; 3 pkt. – za 9-10 odp. poprawnych 2 pkt.- za 7-8 poprawnych odp.; 1 pkt.- za 6 poprawnych odp. 0 pkt.- za 5 i mniej poprawnych odp.																																																														
5.	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th rowspan="2" style="text-align: center;">WYRAZ</th> <th rowspan="2" style="text-align: center;">CZĘŚĆ MOWY</th> <th colspan="2" style="text-align: center;">ODMIENNA</th> <th rowspan="2" style="text-align: center;">NIEODMIENNA</th> </tr> <tr> <th style="text-align: center;">DEKLINO WANA</th> <th style="text-align: center;">KONIUGO WANA</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>niebawem</td> <td>przysłówek</td> <td></td> <td></td> <td style="text-align: center;">X</td> </tr> <tr> <td>że</td> <td>spójnik</td> <td></td> <td></td> <td style="text-align: center;">X</td> </tr> <tr> <td>nie</td> <td>partykuła</td> <td></td> <td></td> <td style="text-align: center;">X</td> </tr> <tr> <td>oszczędzał</td> <td>czasownik</td> <td></td> <td style="text-align: center;">X</td> <td></td> </tr> <tr> <td>nikogo</td> <td>zaimek rzecz.</td> <td style="text-align: center;">X</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>bo</td> <td>spójnik</td> <td></td> <td></td> <td style="text-align: center;">X</td> </tr> <tr> <td>dokoła</td> <td>przyimek</td> <td></td> <td></td> <td style="text-align: center;">X</td> </tr> <tr> <td>niego</td> <td>zaimek rzecz.</td> <td style="text-align: center;">X</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>czterystu</td> <td>liczebnik</td> <td style="text-align: center;">X</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>z</td> <td>przyimek</td> <td></td> <td></td> <td style="text-align: center;">X</td> </tr> <tr> <td>uciętą</td> <td>czasownik</td> <td style="text-align: center;">X</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p>Dopuszcza się odpowiedź „imiesłów” przy wyrazie „uciętą”.</p>	WYRAZ	CZĘŚĆ MOWY	ODMIENNA		NIEODMIENNA	DEKLINO WANA	KONIUGO WANA	niebawem	przysłówek			X	że	spójnik			X	nie	partykuła			X	oszczędzał	czasownik		X		nikogo	zaimek rzecz.	X			bo	spójnik			X	dokoła	przyimek			X	niego	zaimek rzecz.	X			czterystu	liczebnik	X			z	przyimek			X	uciętą	czasownik	X			0-1-2-3 pkt. Uczeń otrzymuje: 3 pkt. za całość poprawnych uzupełnień oraz 1 i 2 błędy w odpowiedziach; 2 pkt. za 3 – 4 błędy w odpowiedziach; 1 pkt. za 5 - 6 błędów w odpowiedziach; 0 pkt. za 7 i więcej błędów w odpowiedziach.
WYRAZ	CZĘŚĆ MOWY			ODMIENNA			NIEODMIENNA																																																									
		DEKLINO WANA	KONIUGO WANA																																																													
niebawem	przysłówek			X																																																												
że	spójnik			X																																																												
nie	partykuła			X																																																												
oszczędzał	czasownik		X																																																													
nikogo	zaimek rzecz.	X																																																														
bo	spójnik			X																																																												
dokoła	przyimek			X																																																												
niego	zaimek rzecz.	X																																																														
czterystu	liczebnik	X																																																														
z	przyimek			X																																																												
uciętą	czasownik	X																																																														
6.	A,B,C	0-1 pkt. Uczeń otrzymuje punkt za wszystkie właściwe wskazania.																																																														
7.	Narrator w 3 osobie, subiektywny, wszechwiedzący	0-1 pkt.																																																														

		Uczeń otrzymuje punkt za wszystkie właściwe wskazania.
8.	środki perswazyjne użyte w podanym fragmencie to np. bezpośredni zwrot do odbiorcy/apostrofa („Panowie barony”), stosowanie form trybu rozkazującego („ <u>Pomóście</u> bronić chrześcijaństwa!”), „ <u>Kajajcie się</u> za grzechy, <u>proście</u> Boga o przebaczenie”), oddziaływanie na uczucia religijne za pomocą zdania warunkowego, („Jeśli pomrzecie, będą z was święte męczenniki, będziecie mieli miejsca na najwyższym pięttrze raj”), zdanie wykrzyknikowe („Pomóście bronić chrześcijaństwa!”)	0-1-2 pkt. Uczeń otrzymuje 2 punkty za nazwanie dwóch środków perswazyjnych i podanie dwóch właściwie obrazujących jej cytatów. Uczeń otrzymuje 1 punkt za podanie dwóch nazw środków perswazyjnych i jednego właściwie obrazującego cytatu. Cytat może się powtórzyć.
9.	być w siódmym niebie Można dopuścić odpowiedź „być po prawicy Boga”/”ziemia obiecana”, „złote góry”(w kontekście uczeń może tak zrozumieć)	0–1 pkt.
10.	styl retoryczny/przemówienia/apelu/podniosły/propagandowy	0–1 pkt.
11.	D	0-1 pkt.
12.	rzezi, patriotyzmie, bojaźni, muzułmaninie, niegodziwcze	0-1 pkt. Punkt przyznaje się również w przypadku jednego popełnionego przez ucznia błędu we wskazaniu formy Wołacza.
13.	1905 np.zaborów/niewoli narodowej/braku Polski na mapie Europy, na przełomie XIX/XX wieku np.ku pokrzepieniu serc/”Bóg, honor, ojczyzna”/ku chwale ojczyzny Turcją/muzułmanami Kamieniec Podolski Jerzy Małym rycerzem/Małym Sokołem/pierwszym żołnierzem Rzeczypospolitej Hektora Kamienieckiego Hektora „Iliada” Homera	0 -1-2 pkt. Uczeń otrzymuje 2 punkty za wszystkie poprawne uzupełnienia oraz jeden błąd w uzupełnieniach. 1 punkt przyznaje się za dwa błędy w uzupełnieniach. Za trzy i więcej błędów w uzupełnieniach uczeń otrzymuje 0



		punktów. Za błąd uznaje się również brak uzupełnienia.
14.	T, N, T, N, T, N	0-1-2 pkt. Uczeń otrzymuje 2 punkty za wszystkie poprawne uzupełnienia oraz jeden błąd w uzupełnieniach. 1 punkt przyznaje się za dwa błędy w uzupełnieniach.
15.	Np. Don Kichot-Rycerz Smętnego Oblicza, błędy rycerz, rycerz z Manchy Sancho Pansa-giermek Don Kichota, sługa Don Kichota, towarzysz Don Kichota	0-1 pkt. Uczeń otrzymuje punkt za sformułowanie dwóch poprawnych peryfraz. Podano tylko przykładowe. Punkt przyznaje się za logiczne sformułowanie wynikające ze znajomości tekstu będące peryfrazą.
16.	A	0-1 pkt.
17.	Don Kichot-1,4,6,7 Sancho Pansa-2,3, 5	0-1 pkt. Uczeń otrzymuje 1 pkt. za całość poprawnych wskazań.
18.	Don Kichote-nazwa własna-duża litera donkiszot-typ człowieka; człowiek walczący w obronie sprawiedliwości, pokrzywdzonych, działający samotnie/ człowiek chudy i wysoki- mała litera wskazująca na postawę/wygląd, nie nazwa własna (dopuszczalne również „wymowa polska”)	0-1 pkt. Uczeń otrzymuje jeden punkt za obydwa poprawne wyjaśnienia.
19.	P, F, F, P	0-1 pkt. 1 punkt przyznaje się za całość poprawnych uzupełnień oraz jeden błąd w uzupełnieniach.
20.	„pomagajcie”-2 osoba, liczba mnoga, rodzaj -----, tryb rozkazujący, czas -----, strona czynna, aspekt	0-1 pkt. Dopuszczalny jeden

	niedokonany	błąd w uzupełnieniach.																									
21.	<p>Uczeń otrzymuje punkty cząstkowe za:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>-<u>właściwą interpretację</u> wypowiedzi uwzględniającą to, że np. świat potrzebuje <u>idealistów</u>, którzy nadają mu sens, bieg, walczą o piękniejszą część życia; bez nich świat by się nie rozwijał, bo to ich marzenia napędzają rozwój, a ich postawa czyni życie bogatszym;</li> <li>-<u>właściwą interpretację</u> wypowiedzi nawiązującą do postawy <u>realistów</u> –np. że gdyby na świecie żyli sami idealisci, świat pozbawiony podstaw, zwykłego życia, myślenia o sprawach przyziemnych nie istniałby; człowiek musi myśleć o codzienności, jedzeniu, spaniu, itp.;</li> <li>-<u>wypowiedź sformułowaną poprawnym językiem</u>, brak jakichkolwiek błędów językowych;</li> <li>-<u>wypowiedź zapisaną poprawnie pod względem ortografii i interpunkcji</u> brak jakichkolwiek błędów w tym zakresie.</li> </ul>	0-1-2-3-4 pkt.																									
22.	Zasada kontrastu (przeciwieństwa)	0-1 pkt.																									
23.	<p>O przyznaniu punktów decyduje sprawdzający.</p> <p>Np. „Zemsta”-Aleksander Fredro-komedia-Cześnik i Rejent  „Władca Pierścieni”-J.R.R.Tolkien-powieść -Frodo Baggins i Sam Gamgee  Sherlock Holmes i doktor Watson-opowiadanie A.Conan Doyle’a</p>	<p>0-1-2 pkt.</p> <p>Uczeń otrzymuje 2 punkty za poprawne uzupełnienie całości tabeli.</p> <p>1 punkt przyznaje się za jeden błąd w uzupełnieniu tabeli.</p>																									
24.	D	0-1 pkt.																									
25.	zaniemóc, np.zaniemożenie, niemoc	0-1 pkt.																									
26.	C	0-1 pkt.																									
27.	A,D	0-1 pkt.																									
28.	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th></th> <th>atrybuty</th> <th>sytuacje</th> <th>hasła</th> <th>cytaty</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>„Pieśń o Rolandzie”</td> <td>1,2,3</td> <td>2,4,6,</td> <td>1,3,</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>„Don Kichot”</td> <td>1,3,4</td> <td>1,3,6,</td> <td>4</td> <td>4</td> </tr> <tr> <td>„Pan Wołodyjowski”</td> <td>1,2,3</td> <td>1,2,4,5,7</td> <td>1,3</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>„Stowarzyszenie Umarłych Poetów”</td> <td>2,3,4</td> <td>1,3,4,5,7</td> <td>2,</td> <td>3</td> </tr> </tbody> </table>		atrybuty	sytuacje	hasła	cytaty	„Pieśń o Rolandzie”	1,2,3	2,4,6,	1,3,	2	„Don Kichot”	1,3,4	1,3,6,	4	4	„Pan Wołodyjowski”	1,2,3	1,2,4,5,7	1,3	1	„Stowarzyszenie Umarłych Poetów”	2,3,4	1,3,4,5,7	2,	3	<p>0-1-2-3-4 pkt.</p> <p>Punkt przyznaje się za uzupełnienie choć jednej cyfry, która powinna zostać przyporządkowana do danej rubryki, np. „Pieśń o Rolandzie” atrybuty – wystarczy tylko „1”.</p> <p>Niepoprawna odpowiedź między poprawnymi w rubryczce skutkuje przyznaniem 0 pkt.</p>
	atrybuty	sytuacje	hasła	cytaty																							
„Pieśń o Rolandzie”	1,2,3	2,4,6,	1,3,	2																							
„Don Kichot”	1,3,4	1,3,6,	4	4																							
„Pan Wołodyjowski”	1,2,3	1,2,4,5,7	1,3	1																							
„Stowarzyszenie Umarłych Poetów”	2,3,4	1,3,4,5,7	2,	3																							
29.	A	0-1 pkt.																									

30.	A, B, C, H	0-1 pkt. 1 punkt uczeń otrzymuje za całość poprawnych wskazań.
31.	<p><b>Klucz punktowania rozprawki:</b>  <b>TREŚĆ:</b>          -sformułowanie tezy lub hipotezy.          -udowodnienie, że postać poświęca życie w imię ideałów-odniesienie się do pierwszego przykładu;          -udowodnienie, że postać poświęca życie w imię ideałów– odniesienie się do drugiego przykładu;          -udowodnienie, że postać poświęca życie w imię ideałów– odniesienie się do trzeciego przykładu;          -uogólnienie dotyczące posiadania ideałów i ich wartości w życiu bohaterów literackich;          -podsumowanie rozważań.</p> <p><b>GRAFIKA:</b>          -zachowanie właściwej segmentacji tekstu podkreślającej przemyślaną kompozycję pracy.</p> <p><b>STYL:</b>          Uczeń otrzymuje punkt za przestrzeganie właściwego stylu wyводу argumentacyjnego.</p> <p><b>SPÓJNOŚĆ, RZECZOWOŚĆ:</b>          Uczeń otrzymuje punkt za zachowanie spójności wypowiedzi i rzeczowości tekstu. Błąd rzeczowy w zakresie imienia, nazwiska autora, znajomości treści utworu, kontekstu, gatunku powoduje utratę punktu w tym kryterium.</p> <p><b>JĘZYK:</b>          0-3 bł.-3 pkt.          4 bł.-2 pkt.          5 bł.-1 pkt.          6 bł.-0 pkt.</p> <p><b>ORTOGRAFIA:</b>          0 błędów-2 pkt.          1 błąd.-1 pkt.          2 i więcej błędów-0 pkt.</p> <p><b>INTERPUNKCJA:</b>          0-3 bł.-1 pkt.          4 i więcej bł.-0 pkt.</p>	<p>0-6 pkt.          Uczeń uzyskuje po 1 pkt. za poszczególne składniki wypowiedzi w obrębie kryterium treści.</p> <p>0-1 pkt.</p> <p>0-1 pkt.</p> <p>0-1 pkt.</p> <p>0-1-2-3 pkt.</p> <p>0-2 pkt.</p> <p>0-1 pkt.</p>
	<b>RAZEM</b>	<b>60 pkt.</b>